

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΤΜΗΜΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ
ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

της φοιτήτριας: ΚΑΡΡΑ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ (Ξ2018085)

ΘΕΜΑ:

«Υποτιτλισμός και Σχολιασμός της ταινίας μικρού μήκους Second Best»

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ:

Βιλελμίνη Σωσώνη

Β' ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΤΡΙΑ:

Μαρία Τσίγκου

ΚΕΡΚΥΡΑ, ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2022

**«Υποτιτλισμός και Σχολιασμός της ταινίας μικρού μήκους
Second Best»**

Ευχαριστίες

Προτού προχωρήσω στην ανάλυση της εργασίας, οφείλω να ευχαριστήσω την οικογένειά μου, τους γονείς και τις αδερφές μου, για την συναισθηματική και οικονομική υποστήριξη που μου έδειξαν κατά τη διάρκεια των σπουδών μου, αλλά και για την γενικότερη στήριξή τους στο να ακολουθήσω τον δρόμο της μετάφρασης. Ένα μεγάλο ευχαριστώ επίσης στους ανθρώπους που ήταν δίπλα μου τα τέσσερα αυτά χρόνια δημιουργώντας το καλύτερο δυνατό κλίμα για τη φοιτητική μου ζωή, κάνοντας τη διαδικασία μελέτης ξεκούραστη, και εμένα να αγαπήσω ακόμα περισσότερο την μετάφραση και την Κέρκυρα. Τέλος, ευχαριστώ την καθηγήτρια μου κ. Βιλελμίνη Σωσώνη για τη βοήθεια και καθοδήγησή της κατά την εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας μου, καθώς και για το ιδιαίτερο ενδιαφέρον που μου δημιούργησε για τον τομέα του υποτιτλισμού.

Πίνακας Περιεχομένων

Περίληψη.....	6
Abstract.....	6
Εισαγωγή.....	7
Υπότιτλοι.....	7
Οπτικοακουστική Μετάφραση.....	18
Υποτιτλισμός.....	19
Πλεονεκτήματα και Μειονεκτήματα Υποτιτλισμού.....	21
Μεταφραστικά Προβλήματα.....	21
Σχολιασμός	
Ταινία “Second Best”.....	22
Μεταφραστικές Προβλήματα	
Γλωσσικά ζητήματα.....	23
Πραγματολογικά/ Πολιτισμικά ζητήματα.....	24
Χωροχρονικοί Περιορισμοί.....	25
Συμπεράσματα.....	26
Βιβλιογραφία.....	27

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία, η οποία συντάχθηκε σύμφωνα με τις οδηγίες και τους κανονισμούς του Τμήματος Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας του Ιονίου Πανεπιστημίου, αποτελεί το επιστέγασμα της τετραετούς φοίτησής μου. Σκοπός αυτής είναι η παρουσίαση των μεταφραστικών γνώσεων, εμπειριών και ικανοτήτων, τις οποίες έχω αποκτήσει καθ' όλη τη διάρκεια των μεταφραστικής μου εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα, η πτυχιακή μου εργασία αφορά τον διαγλωσσικό υποτιτλισμό της ταινίας μικρού μήκους *Second Best* έχοντας ως γλώσσα πηγή τα αγγλικά και γλώσσα στόχο τα ελληνικά, καθώς και τον σχολιασμό της διαδικασίας υποτιτλισμού. Επέλεξα τον τομέα του υποτιτλισμού, καθώς θεωρώ ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα τη διαδικασία μετάφρασης υποτίτλων. Λόγω του συνδυασμού εικόνας, ήχου και διαλόγου, δημιουργούνται πολλά ερεθίσματα, κάνοντας ακόμα πιο ιδιαίτερη τη διαδικασία του υποτιτλισμού.

Λέξεις Κλειδιά: Υποτιτλισμός, Μετάφραση, Οπτικοακουστική Μετάφραση, Ταινία Μικρού Μήκους

ABSTRACT

This thesis was written in accordance with the instructions of the Department of Foreign Languages, Translation and Interpreting of the Ionian University and is the culmination of my four years of study. The purpose of this is to present the knowledge, experiences and abilities that I have acquired throughout my translation training. Specifically, my thesis concerns the interlingual subtitling of the short film *Second Best*, as well as the commentary on the subtitling process. The source language is English and the target language is Greek. I chose the field of subtitling, as I find the process of it particularly interesting. Due to the combination of image, sound and dialogue, many stimuli are created, which makes the process even more special.

Key Words: Subtitling, Translation, Audiovisual Translation, Short Film

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η συγκεκριμένη ταινία μικρού μήκους επιλέχθηκε έχοντας ως γνώμονα το περιεχόμενό της και φυσικά το γεγονός ότι δεν είχε υποτιτλιστεί ποτέ. Αρχικά παρουσιάζεται το γενικότερο θεωρητικό πλαίσιο, στο οποίο βασίζονται οι τεχνικές και τα στοιχεία που χρησιμοποίησα. Εν συνεχεία παρατίθεται το κύριο μέρος της εργασίας, το οποίο περιλαμβάνει: στοιχεία αναφορικά με την επιλεγμένη ταινία, το παράρτημα με τους υπότιτλους, που δημιούργησα, σχολιασμό αναφορικά με τις μεταφραστικές δυσκολίες/ διλήμματα και τον τρόπο με τον οποίο τα διαχειρίστηκα, και τέλος τα συμπεράσματα που εξήγαγα. Στο πλαίσιο εκπόνησης της πτυχιακής εργασίας, είχα την ευκαιρία να βιώσω σε μεγαλύτερο βάθος τον λεπτομερή χειρισμό που χρειάζεται ο υποτιτλισμός ενός οπτικοακουστικού κειμένου, αντιμετωπίζοντας κάθε πιθανή δυσκολία.

2. ΥΠΟΤΙΤΛΟΙ

1
00:00:18,667 --> 00:00:20,458
Νουτς, χαμογέλα. Χαμογέλα Νουτς.
2
00:00:25,708 --> 00:00:28,292
Νουτς, με καμπύλη στην πλάτη.
3
00:00:30,000 --> 00:00:31,500
Όχι, όχι δεν το χρειαζόμαστε.
4
00:00:32,417 --> 00:00:33,458
Δεν το χρειαζόμαστε.
5
00:00:48,125 --> 00:00:49,417
Γεια, Λένκα.
6
00:00:51,000 --> 00:00:52,000
Ναι.
7
00:00:53,000 --> 00:00:54,667
Ναι, φυσικά και θα έρθουμε την Πέμπτη.
8
00:00:55,375 --> 00:00:57,125
Ο Σάιμον λέει
ότι είναι πολύ γλυκιά. Οπότε...
9
00:00:58,458 --> 00:00:59,458
Ναι.

10
00:00:59,833 --> 00:01:00,833
Ναι, φυσικά μπορώ.

11
00:01:01,917 --> 00:01:02,917
Μπορώ να φέρω οτιδήποτε.

12
00:01:03,042 --> 00:01:05,042
Αυτό λέω και εγώ.
Έχω ένα ψυγείο γεμάτο με...

13
00:01:05,542 --> 00:01:07,125
Εντάξει. Πρέπει να πάρω και μία πιατέλα.

14
00:01:08,500 --> 00:01:09,708
Εντάξει αγάπη μου. Εντάξει.

15
00:01:10,792 --> 00:01:11,792
Πρέπει να κλείσω.

16
00:01:18,000 --> 00:01:19,417
Θα είναι η χρονιά της αδερφή σου, Βελίκα.

17
00:01:21,500 --> 00:01:22,583
Ήρθε η σειρά μας.

18
00:01:24,500 --> 00:01:26,750
Πρέπει να σταθείς στο πλευρό της.
Πρέπει να τη στηρίξεις.

19
00:01:26,958 --> 00:01:28,292
Δεν είναι καν...

20
00:01:28,583 --> 00:01:29,583
Βελίκα.

21
00:01:30,583 --> 00:01:32,667
Είναι ο πιο σημαντικός διαγωνισμός
της ζωής μας.

22
00:01:36,875 --> 00:01:38,833
Μπορεί να την επιλέξουν για τους αγώνες...

23
00:01:39,042 --> 00:01:40,042
μετά το αυριανό.

24
00:01:44,333 --> 00:01:45,333
Βελίκα, κοίταξέ με!

25
00:01:46,625 --> 00:01:48,250
Βελίκα! Βελίκα, κοίταξέ με!

26
00:01:50,208 --> 00:01:51,208
Είναι η χρονιά μας.

27
00:01:55,042 --> 00:01:56,333
Ναι, Νούτσκα!

28
00:01:57,125 --> 00:01:58,292
Ναι!

29
00:02:23,667 --> 00:02:26,167
ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΠΙΛΟΓΗ

30
00:02:36,042 --> 00:02:38,500
-Δεν του αρέσει αυτό το είδος κοβάλτιου...
-Δεν...

31
00:02:38,625 --> 00:02:39,833
Είναι κάπως...

32
00:02:40,792 --> 00:02:43,417
...πρακτικό. Καταλαβαίνετε; Είναι κάπως...

33
00:02:44,083 --> 00:02:45,292
-...αδιάφορο.
-Φυσικά. Λοιπόν...

34
00:02:45,375 --> 00:02:47,625
Εντάξει. Θέλετε κάτι πιο κομψό.
Μπορούμε να...

35
00:02:47,917 --> 00:02:49,292
Μπορούμε να δούμε το παλιό

36
00:02:49,375 --> 00:02:50,833
και κλασικό χρώμα γαλάζιου.

37
00:02:51,000 --> 00:02:52,292

Αν σας αρέσει το μπλε του κοβαλτίου.

38

00:02:52,417 --> 00:02:53,542

Μου αρέσει το μπλε.

39

00:03:02,250 --> 00:03:04,125

Σοβαρά, γιατί προσπαθούμε ακόμα;

40

00:03:05,500 --> 00:03:07,667

Μαρκ... θα σου δώσω μία συμβουλή.

41

00:03:09,792 --> 00:03:10,833

Σκότωσέ μας.

42

00:03:13,125 --> 00:03:14,375

Δεν θα έπρεπε να δουλεύεις εδώ.

43

00:03:15,417 --> 00:03:18,333

Θα έπρεπε να το σκάσεις και να δουλέψεις
σε τσίρκο με την αδερφή σου.

44

00:03:18,708 --> 00:03:22,292

Μπορείτε να γίνεται δίδυμο και θα γυρνάτε
τούρκικα χαλιά στο κεφάλι σας.

45

00:03:23,667 --> 00:03:25,500

Εγώ στη θέση σου αυτό θα έκανα.

46

00:03:26,292 --> 00:03:27,333

Ή στη θέση της.

47

00:03:33,417 --> 00:03:34,667

Θα μπορούσε να το είχε νιώσει αυτό;

48

00:03:35,917 --> 00:03:37,417

Ναι... Εκάθαρα.

49

00:03:39,042 --> 00:03:41,042

Συνειδητοποιείς ότι έχετε
κάτι σαν σούπερ δύναμή;

50

00:03:41,750 --> 00:03:43,375

Για παράδειγμα αν είσαι σπίτι
και σκέφτεσαι,

51
00:03:43,958 --> 00:03:44,958
"Χρειαζόμαστε γάλα"

52
00:03:45,167 --> 00:03:47,375
φέρνει αυτή γάλα στο σπίτι;

53
00:03:49,958 --> 00:03:52,333
Έχω σπαταλήσει
μία ώρα και τριάντα δύο λεπτά,

54
00:03:52,358 --> 00:03:54,001
το ξέρω επειδή το χρονομέτρησα
αυτή τη φορά,

55
00:03:54,042 --> 00:03:56,625
μιλώντας για ονομασία νερού

56
00:03:56,750 --> 00:03:58,292
και άλλες χαζομάρες.

57
00:03:59,075 --> 00:04:00,200
Παλιόπραμα.

58
00:04:00,275 --> 00:04:01,392
Που δεν θα αγοράσει τίποτα

59
00:04:01,417 --> 00:04:02,958
και δεν έχει τίποτα καλύτερο να κάνει

60
00:04:02,983 --> 00:04:04,625
εκτός από το να σπαταλάει τον χρόνο μου.

61
00:04:06,875 --> 00:04:08,958
Παράτα μας.

62
00:04:24,417 --> 00:04:25,500
Απλή ενημέρωση.

63
00:04:25,750 --> 00:04:28,042
Παιδιά οι αυριανές πωλήσεις θα πέσουν...

64
00:04:28,958 --> 00:04:29,958
κατακόρυφα.

65
00:04:31,042 --> 00:04:32,042
Οπότε δεν θα είμαι εδώ.

66
00:04:33,583 --> 00:04:36,292
Θα αναβαθμίσω τις ικανότητές μου
με ένα μάθημα διαχείρισης.

67
00:04:37,708 --> 00:04:38,708
Για να μάθω πως...

68
00:04:39,042 --> 00:04:40,875
να είμαι το αφεντικό
σε κάποια μέλη του προσωπικού.

69
00:04:43,051 --> 00:04:44,250
Απλή ενημέρωση είναι παιδιά.

70
00:04:54,708 --> 00:04:55,708
'Ει.

71
00:04:55,792 --> 00:04:58,625
Έπρεπε να δεις την πιρουέτα
στην ρουτίνα με κρίκους της Νούτσκα!

72
00:04:58,958 --> 00:05:00,875
Είναι απίστευτο!

73
00:05:06,208 --> 00:05:08,000
Θα τους ξετρελάνει όλους αύριο!

74
00:06:09,375 --> 00:06:11,458
Δεν είναι απαίσιες αυτές οι στολές;

75
00:06:48,583 --> 00:06:49,583
Καλή τύχη!

76
00:07:22,500 --> 00:07:25,458
<i>Καλώς ήρθατε στο πρωτάθλημα γυμναστικής...</i>

77
00:07:30,792 --> 00:07:32,250
Χαμογέλα. Απλά χαμογέλα.

78
00:07:41,792 --> 00:07:45,417
<i>Καλωσορίστε την Νούτσκα Μπούρστοφ</i>

<i>στην πίστα του δωματίου.</i>

79

00:10:28,417 --> 00:10:29,417

Γεια σας.

80

00:10:31,417 --> 00:10:32,542

-Γεια σας.

-Γεια.

81

00:10:33,792 --> 00:10:35,542

Πού είναι ο ψηλός κοκκινομάλλης;

82

00:10:36,750 --> 00:10:37,750

Με συγχωρείτε;

83

00:10:38,083 --> 00:10:39,750

Γυμνασμένο αγόρι. Με κόκκινα...

84

00:10:41,292 --> 00:10:44,500

Ήταν υπέροχος. Με προσέχει.

85

00:10:44,792 --> 00:10:46,083

Και θέλω να αγοράσω ένα υδρομασάζ.

86

00:10:46,958 --> 00:10:48,375

-Το έμαθα.

-Σήμερα.

87

00:10:53,208 --> 00:10:55,000

Τα σκυλιά μου είναι στον κτηνίατρο
και πρέπει να πάω να τα πάρω.

88

00:10:55,083 --> 00:10:56,333

Οπότε δεν έχω πολύ χρόνο.

89

00:10:56,500 --> 00:10:57,500

Εντάξει;

90

00:10:57,875 --> 00:10:58,875

Αυτό θέλω.

91

00:10:59,917 --> 00:11:00,917

Αυτό;

92

00:11:01,167 --> 00:11:02,167
Ναι.

93
00:11:04,167 --> 00:11:05,167
Μπορείς να το κάνεις;

94
00:11:05,792 --> 00:11:06,875
-Εγώ;
-Ναι.

95
00:11:07,333 --> 00:11:08,333
Ναι.

96
00:11:08,958 --> 00:11:09,958
-Ναι;
-Ναι!

97
00:11:10,875 --> 00:11:13,250
Θα μου δείξεις το σπα ή θα είσαι η ηχώ μου;

98
00:11:14,292 --> 00:11:15,292
Δεν είμαι σίγουρη.

99
00:11:38,708 --> 00:11:39,708
Σε ευχαριστώ.

100
00:11:48,083 --> 00:11:49,083
Θεέ μου.

101
00:11:49,500 --> 00:11:51,333
-Τί έγινε μόλις;
-Πούλησες ένα σπα!

102
00:11:51,500 --> 00:11:53,542
Δεν πούλησες απλά ένα σπα, Βι.

103
00:11:53,625 --> 00:11:55,125
Πούλησες το...

104
00:11:55,292 --> 00:11:58,542
το νέο μοντέλο που μόλις κυκλοφόρησε!

105
00:11:59,250 --> 00:12:01,833
Με 99 εκλεπτυσμένους πίδακες
μασάζ σπα μεγάλου όγκου

106
00:12:01,917 --> 00:12:03,875
και έξι καθίσματα υδροθεραπείας.

107
00:12:04,042 --> 00:12:06,500
Είναι το ακριβότερο σπα στο μαγαζί.

108
00:12:08,333 --> 00:12:09,767
Ξέρεις τί σημαίνει αυτό έτσι δεν είναι;

109
00:12:09,792 --> 00:12:11,458
Τα κατάφερες, Βελίκα!

110
00:12:35,792 --> 00:12:37,792
-Τι έγινε;
-Όχι τώρα, Βελίκα.

111
00:12:38,042 --> 00:12:39,167
-Είναι σπασμένο;
-Βελίκα!

112
00:12:40,833 --> 00:12:42,083
Βελίκα, σταμάτα!

113
00:12:43,250 --> 00:12:45,958
Το χέρι της αδερφής σου είναι χτυπημένο
και έχασε στον διαγωνισμό σήμερα.

114
00:13:27,167 --> 00:13:28,875
Η Βελίκα βγήκε Υπάλληλος του Μήνα.

115
00:13:55,708 --> 00:13:56,708
Ντίνα...

116
00:14:05,000 --> 00:14:06,000
Δώσε μου το ψωμί.

117
00:14:45,958 --> 00:14:48,792
Έχει πίτα με μήλα για πρωινό.

118
00:14:52,458 --> 00:14:54,250
Έφτιαξα το αγαπημένο σου.

119
00:14:54,542 --> 00:14:56,875

(ρώσικη συνταγή)

120

00:15:03,042 --> 00:15:05,333

Εξακολουθεί να είναι η χρονιά μας!

121

00:15:25,292 --> 00:15:26,625

Γεια, Κιθ.

122

00:15:27,833 --> 00:15:29,542

Πώς πήγε το μάθημα διαχείρισης;

123

00:15:38,917 --> 00:15:40,750

Ήρθε η μαμά;

124

00:15:41,583 --> 00:15:42,833

Αυτή σου το έδωσε αυτό;

125

00:15:42,917 --> 00:15:45,292

ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

ΒΕΛΙΚΑ

126

00:16:03,500 --> 00:16:05,500

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ ΒΕΛΙΚΑ

127

00:16:05,583 --> 00:16:07,125

<i>Δοκιμή.</i>

128

00:16:07,708 --> 00:16:08,958

<i>Δοκιμή, δοκιμή.</i>

129

00:16:09,042 --> 00:16:11,333

-Μ' αρέσουν πολύ αυτά!

-Ναι, ωραία είναι!

130

00:16:11,583 --> 00:16:14,833

<i>Σας ευχαριστώ όλους και όλες</i>

<i>που είστε σήμερα εδώ</i>

131

00:16:14,917 --> 00:16:16,917

<i>για να τιμήσουμε την κόρη μου,</i>

132

00:16:17,083 --> 00:16:18,250

<i>τον κόσμο μου,</i>

133

00:16:20,125 --> 00:16:21,208
<i>τη Βελίκα μου.</i>

134
00:16:24,333 --> 00:16:28,083
<i>Οι λέξεις δεν μπορούν να εκφράσουν</i>
<i>πόσο περήφανη είμαι για τη Βελίκα.</i>

135
00:16:29,250 --> 00:16:32,208
<i>Δούλεψε πολύ σκληρά</i>
<i>γι' αυτό το ξεχωριστό βραβείο</i>

136
00:16:32,958 --> 00:16:34,708
<i>της Υπαλλήλου του Μήνα.</i>

137
00:16:36,333 --> 00:16:39,042
<i>Και μας έκανε όλους πολύ περήφανους.</i>

138
00:16:43,917 --> 00:16:49,333
<i>Λυπάμαι μόνο που σήμερα</i>
<i>οι παππούδες της Βελίκα λείπουν</i>

139
00:16:50,042 --> 00:16:52,208
<i>για να γιορτάσουν με την επιτυχία της.</i>

140
00:16:53,250 --> 00:16:54,958
<i>Δούλεψαν σκληρά όλη τη ζωή τους</i>

141
00:16:55,042 --> 00:16:56,417
<i>και ξέρω πως, Βελίκα,</i>

142
00:16:57,542 --> 00:17:01,542
<i>ξέρω πως σε σκέφτονται</i>
<i>και τους έχεις κάνει πολύ ευτυχισμένους.</i>

143
00:17:02,795 --> 00:17:05,629
<i>Θέλω να σας πω μια αστεία ιστορία</i>
<i>για τη Βελίκα.</i>

144
00:17:06,167 --> 00:17:09,375
<i>Όταν αυτή και η Νουτς ήταν μικρά,</i>

145
00:17:09,458 --> 00:17:11,667
<i>αποφασίσαμε να τις δώσουμε</i>
<i>λεφτά για πόκερ.</i>

146

00:17:28,876 --> 00:17:30,980
 Νούτσκα Ντίννα Ρετζίνα Μπούρστοφ

147
 00:17:32,167 --> 00:17:34,042
 Από πότε τρως τούρτα εσύ;

148
 00:17:38,792 --> 00:17:40,500
 Πώς κέρδισες αυτό το βραβείο, είπαμε;

149
 00:17:41,708 --> 00:17:43,292
 Πούλησα ένα σπα.

150
 00:17:45,625 --> 00:17:46,625
 Σωστά.

151
 00:17:51,458 --> 00:17:53,375
 Τι θα κάνεις τώρα που δεν μπορείς
 να διαγωνιστείς;

152
 00:17:55,167 --> 00:17:56,167
 Δεν ξέρω.

153
 00:18:04,083 --> 00:18:05,444
 Μην σε δει η μαμά να το τρως αυτό.

3. ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ

3.1.Οπτικοακουστική Μετάφραση

Η Οπτικοακουστική Μετάφραση, ή αλλιώς Μετάφραση Πολυμέσων, αποτελεί έναν συνεχώς εξελισσόμενο κλάδο της Μεταφρασεολογίας. Έχοντας ως γνώμονα την τεχνολογική ανάπτυξη, η οπτικοακουστική μετάφραση ασχολείται με τη μεταφορά πολυμεσικών κειμένων από μία γλώσσα σε μία άλλη, ή γενικότερα από έναν πολιτισμό σε έναν άλλον. Ο κλάδος της μετάφρασης αυτής έχει περάσει από πολλά στάδια εξέλιξης. Μέχρι πρότινος υπαγόταν στον τομέα της τεχνικής μετάφρασης, λαμβάνοντας υπόψη τον εφήμερο χαρακτήρα που είχαν οι μεταφράσεις ταινιών και φυσικά την μειωμένη τεχνολογική ανάπτυξη που υπήρχε. Αυτή η μορφή μετάφρασης δέχεται επιρροές από τα ψηφιακά μέσα που χρησιμοποιούνται, καθώς επίσης από κοινωνικές και πολιτισμικές μελέτες. Η Οπτικοακουστική Μετάφραση ορίζεται κατά κύριο λόγο ως μετάφραση ενός οπτικοακουστικού κειμένου, το οποίο μεταδίδεται μέσω δύο ταυτόχρονων και συμπληρωματικών καναλιών. Τα κανάλια αυτά είναι τα οπτικά και ακουστικά, και συνδυάζουν πληθώρα σημειωτικών κωδικών (Martínez-Sierra 2008: 29). Όπως έχει πει ο Zabalbeascoa, ένα οπτικοακουστικό κείμενο «είναι μία επικοινωνιακή πράξη που περιλαμβάνει ήχους και εικόνες» (2008: 21). Εκτός από τον όρο «Οπτικοακουστική Μετάφραση» συναντώνται και οι όροι «film translation» ή «screen translation». Στον τομέα αυτό υπάγονται τα εξής είδη: Υποτιτλισμός,

Μεταγλώττιση, Υπερτιτλισμός, Ακουστική Περιγραφή, Voice Over, Video Game Localisation, SDH – Υποτιτλισμός για κ/Κωφούς και Βαρήκοους. Όπως προαναφέρθηκε, η παρούσα εργασία θα εστιάσει στον υποτιτλισμό. Δυστυχώς στα πλαίσια του ελληνικού χώρου η διδασκαλία οπτικοακουστικής μετάφρασης είναι ιδιαίτερα περιορισμένη, αν και τα τελευταία χρόνια έχει εμφανιστεί μεγαλύτερο ενδιαφέρον, με τις μεταγλωττίσεις να διατίθενται σταθερά στα κινούμενα σχέδια και στις παιδικές εκπομπές και τις υποτιτλισμένες ταινίες να έχουν όλο και μεγαλύτερο κοινό ιδιαίτερα μετά την όλο και μεγαλύτερη δημοφιλία που παρουσιάζουν οι πλατφόρμες streaming.

3.2.Υποτιτλισμός

Σύμφωνα με τους Diaz και Cintas Remail o υποτιτλισμός ορίζεται ως μία μορφή μετάφρασης που παρουσιάζει ένα γραπτό κείμενο στην οθόνη (κυρίως στο κάτω μέρος της οθόνης, εκτός από ορισμένες φορές που έχουμε on screen text και αναγκαστικά γίνεται raise υποτίτλων), καθώς επίσης άλλα στοιχεία που υπάρχουν στην οθόνη, όπως επιγραφές, πινακίδες, γράμματα, κλπ, και ηχητικές πληροφορίες, όπως τραγούδια και φωνές που δεν εμφανίζονται στην εικόνα. Εν ολίγοις κάθε πρόγραμμα υποτιτλισμού εμπεριέχει πάντα τα εξής τρία στοιχεία: τον προφορικό λόγο, τους υπότιτλους και την εικόνα. Συστήνονται ορισμένα στοιχεία ως κανόνες για τη διαδικασία του υποτιτλισμού. Συγκεκριμένα, το χρώμα των υποτίτλων πρέπει να είναι απαλό άσπρο σε διαφανές γκριζο χρώμα και σε γραμματοσειρά χωρίς ακρότυπα.

Κατά κύριο λόγο (αν και εξαρτάται από τα ζητούμενα του κάθε πελάτη) οι υπότιτλοι αποτελούνται από μία ή δύο γραμμές, με σκοπό να αποφευχθεί η υπερκάλυψη της εικόνας (Pedersen 2011:4, Carroll & Ivarsson 1998:1 κ.α.). Στις περιπτώσεις δύο γραμμών στους υπότιτλους προβλέπεται η επάνω γραμμή να είναι έστω και λίγο μικρότερη από τη δεύτερη, για τον προφανή λόγο της αποφυγής απόκρυψης της εικόνας (Carroll & Ivarsson 1998:2). Αξίζει να σημειωθεί, ότι ανάλογα με τη γλώσσα οι υπότιτλοι με δύο γραμμές στοιχίζονται διαφορετικά. Στις γλώσσες που διαβάζονται από αριστερά προς τα δεξιά, η στοίχιση πρέπει να γίνεται από αριστερά, ενώ αντίστοιχα στις γλώσσες που διαβάζονται από δεξιά προς τα αριστερά η στοίχιση πρέπει να είναι στα δεξιά. Αυτή η λεπτομέρεια στοχεύει στην αποφυγή άσκοπης οπτικής κίνησης (Carroll & Ivarsson 1998:2). Επίσης χαρακτηριστικό των υποτίτλων είναι το περιορισμένο όριο χαρακτήρων, συμπεριλαμβανομένων και των κενών διαστημάτων. Σύμφωνα με τον Pederson ο αριθμός των χαρακτήρων κυμαίνεται από 28 έως 40, ενώ στις Σκανδιναβικές χώρες το όριο φτάνει τα 35.

Στοιχείο ιδιαίτερα καταλυτικής σημασίας των υποτίτλων είναι ο χρονισμός των ιδίων. Αν και ο υπότιτλος με το κείμενο στόχο οφείλουν να παρουσιάζονται σε συγχρονία, ο Karamitroglou (1998) προτείνει να μην υπάρχει απόλυτη συγχρονία, καθιστώντας σημαντική την είσοδο του υπότιτλου κατά ¼ του δευτερολέπτου μετά την έναρξη του πρώτου εκφωνήματος. Για τον χρόνο εξόδου ο ίδιος παραθέτει ότι ο υπότιτλος δεν πρέπει να παραμένει στην οθόνη για περισσότερο από δύο δευτερόλεπτα μετά το τέλος της ομιλίας. Σύμφωνα με τον Marleau (1980: 281) «πρέπει να δημιουργήσουμε στον θεατή τη ψευδαίσθηση ότι μπορεί να κατανοήσει τα πάντα χωρίς να διαβάσει τους υπότιτλους». Από τη συγκεκριμένη φράση προκύπτει ο

βοηθητικός χαρακτήρας του υποτιτλισμού, καθώς επίσης εξηγείται η περιεκτική μορφή του. Οι χωροχρονικοί περιορισμοί επίσης συνδέονται με την αυτονομία των υποτίτλων. Ο Karamitroglou (1998) χαρακτήρισε «επιτακτικό λόγω χωροχρονικών περιορισμών» το να τοποθετούνται αποσιωπητικά (...) στο τέλος του πρώτου υπότιτλου, αλλά και στην αρχή του δεύτερου για να υπάρχει συνέχεια (linking/ starting triple dots).

Ο υποτιτλισμός δεν εμφανίζεται ως μία απλή διαδικασία μετάφρασης ενός σεναρίου. Η διαδικασία υποτιτλισμού οφείλει να ακολουθεί κάποια συγκεκριμένα βήματα καίριας σημασίας. Οι υπότιτλοι είναι απαραίτητο να προβάλλονται συγχρονισμένοι με την εικόνα και να έχουν κατάλληλη χρονική διάρκεια, έτσι ώστε να είναι εύκολη η ανάγνωσή τους από τους θεατές. Όπως σε κάθε είδος μετάφρασης έτσι και στην οπτικοακουστική μετάφραση, πρέπει να παρέχεται ακριβής σημασιολογική μεταφορά του πρωτοτύπου στο κείμενο στόχο, στην προκειμένη δηλαδή στους υπότιτλους. Αξίζει να σημειωθεί, ότι οι περιορισμοί αναφορικά με τον χρόνο και τον χώρο καθιστούν τον υποτιτλισμό ένα είδος «περιορισμένης μετάφρασης» ή προσαρμογής (constrained translation) (Tilford, 1982). Ουσιαστικά λαμβάνει χώρα μία μορφή αναδιαμόρφωσης, με τον προφορικό λόγο να μεταφέρεται σε γραπτό. Η διαδικασία μετατροπής του προφορικού λόγου σε γραπτή φυσικά και διακρίνεται από ορισμένες δυσκολίες. Κατά τη χρήση της προφορικής γλώσσας χρησιμοποιούνται επιφωνήματα, προσφωνήσεις και επαναλήψεις. Τα προβλήματα μεγίστης σημασίας που προκύπτουν κατά τη διάρκεια του υποτιτλισμού, όπως προαναφέρθηκε, αφορούν περιορισμούς χωροχρονικής φύσεως. Οι De Linde και Key έχουν ορίσει τους περιορισμούς αυτούς ως «ο συνδυασμός του κειμένου, του ήχου και της εικόνας, των δυνατοτήτων ανάγνωσης από το κοινό και των περιορισμών που θέτουν αυτοί οι δύο παράγοντες στον χώρο και τον χρόνο».

Τα είδη, στα οποία διακρίνεται ο υποτιτλισμός, είναι δύο. Ο ενδογλωσσικός και ο διαγλωσσικός. Ο ενδογλωσσικός υποτιτλισμός αφορά την προβολή υποτίτλων στην ίδια γλώσσα με αυτή των πρωτότυπων διαλόγων. Ουσιαστικά λειτουργεί ως βοηθητικό μέσο εκμάθησης ξένων γλωσσών (π.χ. χρήση από παιδιά νεαρής ηλικίας που διδάσκονται ξένες γλώσσες, χρήση από μετανάστες κ.α.). Ο Gottlieb ορίζει αυτό το είδος υποτιτλισμού ως «κάθετη μετάφραση» (vertical translation), καθώς μεταφέρεται το ίδιο νόημα στην ίδια γλώσσα, αλλά με χρήση διαφορετικού κώδικα (από προφορικά σε γραπτά). Όσον αφορά τον διαγλωσσικό υποτιτλισμό, από την ονομασία φανερώνεται ήδη η λειτουργία του. Συγκεκριμένα κατά τη διάρκεια του διαγλωσσικού υποτιτλισμού αποδίδονται οι πρωτότυποι διάλογοι σε ξένη γλώσσα, έχοντας ως στόχο να γίνεται αντιληπτή η ταινία σε ξενόγλωσσο κοινό. Ο Gottlieb ορίζει τον διαγλωσσικό υποτιτλισμό ως «διαγώνια μετάφραση» (diagonal translation), καθώς μεταφέρεται μεταξύ γλωσσών. Στο συγκεκριμένο είδος οφείλουν να μεταφέρονται και όλα τα πολιτισμικά στοιχεία και οι ιδιωματικές φράσεις της γλώσσας, για να καλύπτεται εξ ολοκλήρου το πολιτισμικό κενό.

3.3.Πλεονεκτήματα και Μειονεκτήματα Υποτιτλισμού

Πλεονεκτήματα

- Το κόστος είναι σχετικά μικρό
- Ο θεατής έχει πρόσβαση στον τρόπο έκφρασης των ηθοποιών στην ταινία.
- Συμβάλλει θετικά στην εκμάθηση ξένων γλωσσών.
- Υπάρχει δυνατότητα διεκπεραίωσης και μόνο από ένα άτομο.

Μειονεκτήματα

- Επιβαρύνεται η εικόνα.
- Η διαδικασία ανάγνωσής τους μπορεί να δυσκολέψει άτομα με οπτικά θέματα και μεγαλύτερης ηλικίας.

3.4.Μεταφραστικά Προβλήματα στον Υποτιτλισμό

Όπως και σε κάθε πιθανή μορφή μετάφρασης, παρουσιάζεται μεγάλο φάσμα προβλημάτων, τα οποία προκύπτουν κατά τη διαδικασία του υποτιτλισμού. Η βασική διαφορά με τα υπόλοιπα είδη μετάφρασης είναι, ότι στην οπτικοακουστική μετάφραση και συγκεκριμένα στον υποτιτλισμό ο μεταφραστής οφείλει να προσαρμόσει το μετάφρασμά του ανάλογα με τις ηχητικές και οπτικές απαιτήσεις. Ανάλογα με τις ιδιαιτερότητές τους, τα μεταφραστικά προβλήματα του υποτιτλισμού μπορούν να κατηγοριοποιηθούν ως εξής: Προβλήματα που αφορούν τους χωροχρονικούς περιορισμούς, Προβλήματα αναφορικά με τη γλώσσα πηγή και τη γλώσσα στόχο και Πραγματολογικά Προβλήματα, στα οποία εμπίπτουν και τα θέματα που αφορούν τον πολιτισμό.

Ακολουθεί μία σύντομη ανάλυση για κάθε κατηγορία από τις παραπάνω, οι οποίες μπορούν να χαρακτηριστούν εξίσου σημαντικές, καθώς επηρεάζουν άμεσα το αποτέλεσμα. Αναφορικά με τους χωροχρονικούς περιορισμούς, τα προβλήματα προκύπτουν λόγω της ταχύτητας, με την οποία μιλάει ο χαρακτήρας της εκάστοτε ταινίας, τηλεοπτικής σειράς κτλ. Ο υποτιτλισμός εμπεριέχει, όπως προαναφέρθηκε, εικόνα, ήχο και γραπτό κείμενο. Η ταχύτητα της ομιλίας καθιστά δύσκολο το έργο του μεταφραστή, με το ποσοστό των λέξεων που μπορεί να διατηρήσει ο μεταφραστής από το πρωτότυπο να είναι περιορισμένο. Εν συνεχεία τα προβλήματα πραγματολογικής φύσεως συνδέονται με εξωκειμενικούς παράγοντες, όπως τα ήθη, τα κύρια ονόματα και το πολιτισμικό περιβάλλον. Τα ζητήματα που προκύπτουν από τη γλώσσα πηγή και στόχο αφορούν το λεξιλόγιο, τη σύνταξη, τη σημασία και το ύφος. Στο πολιτισμικό επίπεδο παρατηρούνται ζητήματα με τις νόρμες τόσο του πολιτισμού της γλώσσας πηγής, όσο και της γλώσσας στόχου. Το πολιτισμικό και πραγματολογικό επίπεδο σχετίζονται ιδιαίτερα. Παρά τα προαναφερθέντα ζητήματα το εκάστοτε κείμενο, γραπτό ή προφορικό, προσαρμόζεται, με στόχο να είναι επαρκώς κατανοητό στην γλώσσα στόχο.

3.5.Η ταινία “SECOND BEST”

Στη συγκεκριμένη εργασία, όπως προανέφερα, αναλύεται ο υποτιτλισμός της μικρού μήκους ταινίας “*Second Best*”. Πρόκειται για μία μαύρη κωμωδία μικρού μήκους διάρκειας 20:07 λεπτών. Γενικότερα πραγματεύεται τον δυνατό δεσμό των δίδυμων αδερφών παρά τα συμβάντα που προσπαθούν να μπουκνάν ανάμεσά τους. Καταλυτικό ρόλο στην σχέση αυτών διαδραματίζει η μητέρα τους και η ευνοιοκρατία που προβάλλει στα παιδιά της. Συγκεκριμένα, παρατηρούμε τη σχέση των διδύμων αδερφών Νούτσκα και Βελίκα, οι οποίες ζουν πλέον δύο εκ διαμέτρου αντίθετες ζωές. Η Νούτσκα προπονείται ακατάπαυστα για το πρωτάθλημα ενόργανης γυμναστικής, ενώ η Βελίκα εργάζεται ως πωλήτρια σπα στο μαγαζί που δουλεύει και ο πατέρας της. Η μητέρα τους δείχνει συνεχώς την ευνοιοκρατία της ως προς την θεωρητικά πιο επιτυχημένη κόρη, δημιουργώντας ένα αίσθημα μελαγχολίας μεταξύ των αδερφών, καθώς και μία απόσταση μεταξύ τους. Η μητέρα λόγω των επερχόμενων αγώνων της Νούτσκα διοργανώνει γιορτή προς τιμήν της μη δίνοντας την παραμικρή σημασία στην άλλη κόρη της. Ωστόσο με έναν τραυματισμό της Νούτσκα στους αγώνες και μία προαγωγή της Βελίκα στη δουλειά της, η εύνοια της μητέρας αλλάζει και η γιορτή οργανώνεται τελικά προς τιμήν της Βελίκας. Στο τέλος της ταινίας βλέπουμε τις αδερφές να έρχονται πιο κοντά, αποκαλύπτοντας, ότι το τραύμα της Νούτσκα ήταν μία προσπάθειά της να αποφύγει τους αγώνες και κατ’ επέκταση την πίεση της μητέρας της. Η τελευταία σκηνή δείχνει τις αδερφές να κάνουν μαζί ένα πρόγραμμα ενόργανης διασκεδάζοντας και ξεπερνώντας το όποιο χάσμα.

Σεναριογράφοι ήταν η Alyssa McClelland και η Simone Moessinger, ενώ η πρώτη είναι και η σκηνοθέτρια. Η ταινία έχει διάρκεια 20:07 λεπτών και ο υποτιτλισμός αυτής έγινε μέσω του Subtitle Edit. Μερικές πληροφορίες για τις σεναριογράφους οφείλουν να παρατεθούν. Η Alyssa McClelland είναι παραγωγός, ηθοποιός, σεναριογράφος και σκηνοθέτρια. Συγκεκριμένα έχει σκηνοθετήσει τις τηλεοπτικές σειρές “*Home and Away*” και “*One Step Closer to Home*” και τις ταινίες μικρού μήκους “*Second Best*”, “*Nic & Shauna*” και “*Emilia Eckle*”. Από αυτές έχει γράψει τα “*Second Best*”, “*One Step Closer to Home*” και “*Emilia Eckle*”. Η ίδια έχει προταθεί για βραβεία, έχοντας λάβει αρκετά. Βραβεία, που έχει λάβει για την ταινία *Second Best* είναι τα εξής: στο 20 MinMax International Short Film Festival το βραβείο Youth Jury Award, στο Flickerfest International Short Film Festival έλαβε το βραβείο Short Film, στο Lakeshorts International Short Film Festival, CA έλαβε το βραβείο Best Foreign Film στο Milan Film Festival έλαβε το βραβείο International Competition, στο Milano International Film Festival Awards (MIFF Awards) έλαβε το βραβείο 15 to 30 minutes και τέλος στο Sydney Film Festival έλαβε το βραβείο Best Live Action Short. Το *Second Best* αποτελεί το μοναδικό έργο της Simone Moessinger. Αξιοσημείωτο είναι το πως χρησιμοποιείται αραιός διάλογος στην ταινία, δείχνοντας την εμπιστοσύνη των σεναριογράφων στους ηθοποιούς. Συνδυαστικά με χρήση σιωπής και ηχητικής/μουσικής προσθήκης παρουσιάζεται η ιστορία των δίδυμων αδερφών.

Όπως προδίδει και η κατηγορία που ανήκει ο υποτιτλισμός (οπτικοακουστική μετάφραση), τα κανάλια επικοινωνίας είναι το οπτικό και το ακουστικό. Δεν υπάρχει ηλικιακός περιορισμός κοινού. Το πρωτότυπο βίντεο εκτείνεται τόσο σε ενήλικο και ανήλικο όσον αφορά το πρωτότυπο βίντεο, για αυτό και οι υπότιτλοι είχαν τον ίδιο στόχο σε λεξιλόγιο και περιεχόμενο. Το ύφος της ταινίας είναι απλό, καθημερινό και

οικείο. Το λεξιλόγιο είναι κατανοητό, με χρήση βωμολογιών σε ορισμένες περιπτώσεις, λόγω της προφορικότητας και της καθημερινότητας των πρωταγωνιστών. Ο στόχος του μεταφράσματος είναι να διατηρήσει το ίδιο επίπεδο με το πρωτότυπο. Οι αποδέκτες του βίντεο στόχου είναι ομιλούντες της ελληνικής, ενήλικες και ανήλικες. Κατά τη διαδικασία υποτιτλισμού, έλαβα το πρωτότυπο βίντεο χωρίς template και προχώρησα σε εξ ακοής υποτιτλισμό αυτού. Το δωρεάν λογισμικό που χρησιμοποίησα Subtitle Edit. Ακολουθούν τα χαρακτηριστικά, που χρησιμοποιήθηκαν στον υποτιτλισμό της ταινίας:

Απαιτούμενα χαρακτηριστικά	
Single line max. length	43
Optimal chars/ sec	15.0
Max. chars/sec	25.0
Max. words/min	400
Min. duration, milliseconds	1000
Max. duration, milliseconds	7000
Min. gap between subtitles in ms.	24
Max. number of lines	2

4.Μεταφραστικά προβλήματα

Σε **γλωσσικό επίπεδο** ιδιαίτερα σημαντικό ζήτημα στη διαδικασία υποτιτλισμού γενικότερα, αλλά και ειδικότερα στη συγκεκριμένη ταινία, αποτελεί το υβρεολόγιο. Σύμφωνα με τον Fernandez Dobao (2006: 222), οι βωμολοχίες εκδηλώνουν έντονα συναισθήματα, όπως θυμό, έκφραση και περιφρόνηση. Κατά τον υποτιτλισμό της ταινίας μικρού μήκους αντιμετώπισα δύο παραδείγματα με στοιχεία βωμολοχίας, τα οποία αποτέλεσαν μεταφραστική πρόκληση. Κατά τον υποτιτλισμό που έκανα δυσκολεύτηκα σε μεγάλο βαθμό με τον τρόπο μετάφρασης, επιδιώκοντας να αποφευχθεί η απόλυτα πιστή μετάφραση. Στην περίπτωση αυτή η πιστή μετάφραση αυτών των φράσεων θα προσέδιδε μεν το ρεαλιστικό στοιχείο στους διαλόγους, ωστόσο προτίμησα να διατηρήσω τους υπότιτλους καθαρούς από βωμολοχίες. Συγκεκριμένα οι εξής υπότιτλοι αποτέλεσαν θέμα περαιτέρω σκέψης ως προς τη μετάφρασή τους:

Παράδειγμα 1

00:03:59,075 --> 00:04:00,200 Fucking fluffy thing.	Υπότιτλος 57 Παλιόπραμα .
--	----------------------------------

Παράδειγμα 2

00:04:06,875 --> 00:04:08,958 Fuck off.	Υπότιτλος 61 Παράτα μας.
--	---------------------------------

Παράδειγμα 3

00:12:43,250 --> 00:12: 45,958 Your sister's hand is fucked...	Υπότιτλος 113 Το χέρι της αδερφής σου είναι χτυπημένο...
---	---

Ακόμα ένα ζήτημα, που αντιμετώπισα, αφορά την μετάφραση του τίτλου. Στις περισσότερες περιπτώσεις οι μεταφράσεις των τίτλων δίνονται από την εταιρία διανομής. Ωστόσο λαμβάνοντας ως δεδομένο ότι η ταινία δεν έχει μεταφραστεί ποτέ στα ελληνικά και ότι δεν υπάρχει μετάφραση από εταιρία διανομής, προχώρησα στη μετάφραση του τίτλου. Ο τίτλος της ταινίας “Second Best” μπορούσε να μεταφραστεί με πληθώρα τρόπων. Προσωπικά θεώρησα καταλληλότερη απόδοση αυτή, που βασίζεται μεν στον αγγλικό όρο προσδίδοντας το περιεχόμενο της ταινίας, αλλά χωρίς να μεταφραστεί πιστά. Οι επιλογές ήταν πλείστες, όπως «Δεύτερη Θέση», «Η αμέσως επόμενη», «Η Δεύτερη» κ.α., με εμένα να καταλήγω στην «Δεύτερη Επιλογή».

Σε **πραγματολογικό/ πολιτισμικό επίπεδο**, αντιμετώπισα πρόβλημα λόγω της ρωσικής καταγωγής των πρωταγωνιστριών. Σε γενικές γραμμές ο υποτιτλισμός της ταινίας είχε μία γενική δυσκολία στο να μην χαθεί κάποιο στοιχείο λόγω της προφοράς. Οι πολιτισμικές αναφορές ήταν αρκετές. Σε δύο σημεία αναφέρθηκαν ρωσικές συνταγές, οι οποίες δεν μπόρεσαν να μεταφραστούν πλήρως. Οι συνταγές εμπίπτουν στα μαγειρικά έθιμα της κάθε χώρας, στην δική μας περίπτωση της Ρωσίας. Στην μία περίπτωση επέλεξα να παραθέσω σε παρένθεση, ότι αναφέρεται σε ρωσική συνταγή, ενώ στην άλλη περίπτωση προσπάθησα από το περιεχόμενο να βρεθώ όσο πιο κοντά γίνεται στο μετάφρασμα. Δεν βρέθηκε ο ακριβής όρος του φαγητού, αλλά έγινε κατανοητό ότι αφορά μία ρωσική πίτα με μήλα.

Παράδειγμα

117 00:14:45,958 --> 00:14:48,792 Έχει πίτα με μήλα για πρωινό.

Στο ίδιο επίπεδο εμπεριέχονται και τα κύρια ονόματα, τα οποία ξανά λόγω της ρωσικής καταγωγής είναι όπως είναι φυσικό ρωσικά. Στο ζήτημα αυτό, η δυσκολία διακρίνεται

και στην ακριβή ακοή των ρωσικών κυρίων ονομάτων και ιδιαίτερα στο σημείο που αναφέρθηκε ολόκληρο το ονοματεπώνυμο της Νούτσκα η ακουστική δυσκολία ήταν έντονη. Αναφορικά με τα ονόματα επέλεξα την μεταγραφή τους και όχι να τα αφήσω στη ρωσική εκδοχή τους.

<i>Παραδείγματα με Κύρια Ονόματα</i>
Νούτσκα Βελίκα Νούτσκα Ντίνα Ρετζίνα Μπούρστοφ Νούτσκα Μπούρστοφ Λένκα

Υπήρξε παρουσία της ρωσικής λέξης “Да”, την οποία και επέλεξα να μεταφράσω απλά ως «ναι», έχοντας ως προβληματισμό την προσθήκη παρένθεσης (στα ρωσικά).

Σύμφωνα με τους Ivarsson & Carroll (1998) οι **χωροχρονικοί περιορισμοί** που διέπουν τους υποτιτλισμούς αποτελούν τη βασική αιτία για τη συμπύκνωση στην οποία οφείλεται η απώλεια πληροφοριών. Η ταινία δεν είχε πολλές δυσκολίες σε αυτό το πλαίσιο, ωστόσο στον χρόνο μεταξύ 02:36- 02:53 υπήρχε μία σύγχυση, καθώς οι ηθοποιοί που ήταν στα πλάνα αυτά, μιλούσαν ταυτόχρονα, με αποτέλεσμα να δυσκολευτώ στην κατανόηση και στον χωρισμό των προτάσεων. Στην προκειμένη περίπτωση δόθηκε βάση στις προτάσεις, που ακούγονται πιο έντονα, χρησιμοποιώντας επίσης αποσιωπητικά.

Το απόσπασμα είναι το εξής:

00:02:36,042 --> 00:02:38,500 -So he doesn't like their sort of cobalt... -That's not...	30 -Δεν του αρέσει αυτό το είδος κοβάλτιου... -Δεν...
00:02:38,625 --> 00:02:39,833 It's a bit...	31 Είναι κάπως...
00:02:40,792 --> 00:02:43,417 ...utilitarian. You know? It's a bit...	32 ...πρακτικό. Καταλαβαίνετε; Είναι κάπως...
	33

00:02:44,083 --> 00:02:45,292 -Nothing. -Definitely.Well.	 -...αδιάφορο. -Φυσικά. Λοιπόν...
00:02:45,375 --> 00:02:47,625 Okay. Yeah, you want something snazzier. We can...	34 Εντάξει. Θέλετε κάτι πιο κομψό. Μπορούμε να...
00:02:47,917 --> 00:02:49,292 We can go for the old	35 Μπορούμε να δούμε το παλιό
00:02:49,375 --> 00:02:50,833 monotone cyan	36 και κλασικό χρώμα γαλάζιου.
00:02:51,000 --> 00:02:52,292 If you like the cobalt blue.	37 Αν σας αρέσει το μπλε του κοβαλτίου.
00:02:52,417 --> 00:02:53,542 I like the blue.	38 Μου αρέσει το μπλε.

5.Συμπεράσματα

Η οπτικοακουστική μετάφραση και οι υποκατηγορίες της διακρίνονται από αρκετές προκλήσεις, δεδομένων των πλείστων στοιχείων που έχουν λόγω εικόνας και ήχου. Ειδικότερα ο υποτιτλισμός έχει λειτουργίες ιδιαίτερα περίπλοκες με τον οπτικό και ακουστικό συνδυασμό να πρέπει να διαφυλάσσεται. Από τα ζεύγη γλωσσών μέχρι και τα πολιτισμικά στοιχεία, η δουλειά ενός υποτιτλιστή κρίνεται καταλυτικής σημασίας. Για να γίνει ορθά η διαδικασία υποτιτλισμού της ταινίας “Second Best” διερευνήθηκαν εξονυχιστικά οι κανόνες και τα χαρακτηριστικά του υποτιτλισμού γενικότερα. Στην ύπαρξη των ζητημάτων, που αναλύθηκαν, συνέβαλε ο ερασιτεχνισμός λόγω του νεαρού της ηλικίας μου. Η σκέψη του εκάστοτε μεταφραστή/ υποτιτλιστή οφείλει να λαμβάνει υπόψιν στοιχεία από τον υποτιτλισμό διαφόρων άλλων ταινιών και τηλεοπτικών σειρών, με σκοπό να ληφθούν στοιχεία, που συνηθίζονται στη διαδικασία αυτή. Αναφορικά λοιπόν με τα προβλήματα αυτά, σημαντικότερο ρόλο ίσως διαδραμάτισε η καταγωγή των πρωταγωνιστών της ταινίας (ρωσική), με τη προφορά να δυσκολεύει τη διαδικασία. Κατέφθασα στο συμπέρασμα, ότι στην «τέχνη» του υποτιτλισμού χρειάζεται να δίνεται η κατάλληλη προσοχή σε όλες τις προαναφερθείσες κατηγορίες. Προσοχή στη ορθή μεταφορά των εννοιών μεταξύ γλώσσας πηγής και γλώσσας στόχου, στα πολιτισμικά και πραγματολογικά στοιχεία,

που διακρίνονται στην ταινία και φυσικά στα θέματα γύρω από το χρονισμό. Ο κλάδος της Οπτικοακουστικής Μετάφρασης και κατά βάση του υποτιτλισμού, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, δεν παύουν να εξελίσσονται, ενώνοντας τους πολιτισμούς μέσω της εικόνας, του ήχου και του λόγου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Brieche, L., & Eppler, E. D. (2019) *Swearword strength in subtitled and dubbed films: A reception study*. [Online], Available: <<https://www.degruyter.com/document/doi/10.1515/ip-2019-0021/html?lang=de>> [12/11/2022]
- De Rosa, G. L., Bianchi, F., De Laurentiis, A., Perego, E., & Martinez- Sierra, J. J. (2010). *Translating humour in audiovisual texts – researchgate*. [Online], Available: <https://www.researchgate.net/profile/Indre-Slezaite/post/Translating_Humor_in_Movie_Subtitles_from_English_into_Kurdish/attachment/6041f0f4c5a78f00015176c2/AS%3A997920765652995%401614934259503/download/Translating+Humour+in+Audiovisual+Texts.pdf> [12/11/2022]
- Gottlieb, H. (2001). (Review of) Zoé de Linde & Neil Kay: *The Semiotics of Subtitling. Perspectives - Studies in Translation Theory and Practice*, (Vol. 8, no. 4), 306-308.
- Hernandez Bartolome, A. I., & Cabrera, G. M. (2005). *New trends in audiovisual translation: The latest challenging ... - dialnet*. unirioja.es. [Online], Available: <<https://dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/2010052.pdf>> [12/11/2022]
- Karamitroglou, F. (1998). *The role of the audiovisual mode in the choice between subtitling and revoicing*. Selected papers on theoretical and applied linguistics. [Online], Available: <<https://ejournals.lib.auth.gr/thal/article/view/6705/6442>> [12/11/2022]
- Mayoral, R., Kelly, D., & Gallardo, N. (1988). *Constrained Translation - Universidad de Granada*. www.ugr.es. [Online], Available: <https://www.ugr.es/~rasensio/docs/Constrained_Translation.pdf> [12/11/2022]
- Pedersen, J. (2007). *Cultural Interchangeability: The effects of substituting cultural ... Perspectives: STUDIES IN TRANSLATOLOGY*. [Online], Available: <<https://academic.csuohio.edu/kneuendorf/frames/subtitling/Pedersen.2007.pdf>> [12/11/2022]
- Wissmath, B., Weibel, D., & Groner, R. (2009). Dubbing or subtitling?: Effects on spatial presence, transportation, flow, and enjoyment. *Journal of Media Psychology: Theories, Methods, and Applications*, 21(3), 114–125.

[Online], Available: <<https://doi.org/10.1027/1864-1105.21.3.114>> [12/11/2022]

- Ávila-Cabrera, J. J., & Arancón, P. R. (2018). *The oftattled project: Offensive and taboo exchanges subtitled by ...* researchgate.net [Online], Available: <https://www.researchgate.net/profile/Jose-Avila-Cabrera/publication/332567281_THE_OFFTATLED_PROJECT_OFFensive_and_TABOO_Exchanges_SubtiTLED_BY_ONLINE_UNIVERISTY_STUDENTS/links/5cf4e22a4585153c3daee122/THE-OFFTATLED-PROJECT-OFFensive-and-TABOO-Exchanges-SubtiTLED-BY-ONLINE-UNIVERISTY-STUDENTS.pdf> [12/11/2022]

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

IMDb.com. (n.d.). Alyssa McClelland. IMDb. [Online] Available: <<https://www.imdb.com/name/nm1046102/>> [17/11/2022]

ΦΙΛΜΟΓΡΑΦΙΑ

Second Best. (2021). YouTube. [Online] Available: <<https://youtu.be/x9XW3QQa3ZQ>> [17/11/2022]